

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETIKA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

Ispitna knjižica 1

ETI.57.HR.R.K1.16

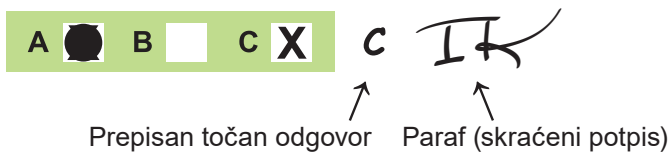

57188

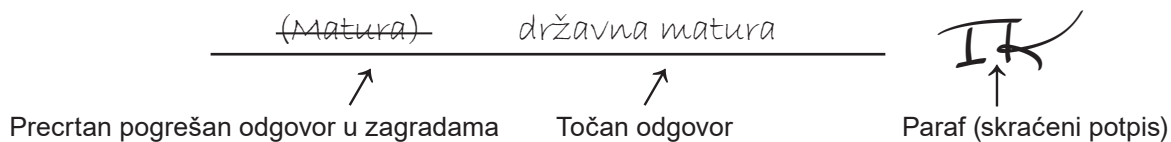
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ETIKA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

E
T
I
1

List za odgovore

D-S057

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Šifra ocjenjivača: _____

ETI.57.HR.R.L1.02

57189

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

E
T
I
1

18. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐19. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐20. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐21. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐22. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐23. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐24. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐25. Popunjava
ocjenjivač 0 ☐ 1 ☐ NO ☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 14 stranica, od toga 2 prazne.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Pozorno pročitajte iskaz.

Ako tako namjeravaš činiti, razmisli kako bi bilo da netko drugi tebi čini to isto.

Kako se naziva etička norma na koju upućuje navedeni iskaz?

- A. račun ugode
- B. zlatno pravilo
- C. uvećanje korisnosti
- D. subjektivna maksima

(1 bod)

2. Koji od navedenih pojmovnih parova određuje područje etičkoga propitivanja?

- A. dobro i zlo
- B. lijepo i ružno
- C. privlačno i neprivlačno
- D. učinkovito i neučinkovito

(1 bod)

3. Koji je od navedenih sudova moralno irelevantan ili amoralan?

- A. Potrebno je postupno smanjiti broj automobila s unutarnjim izgaranjem jer njihove emisije ugljičnoga dioksida stvaraju stakleničke plinove i ugrožavaju uvjete života.
- B. Električni automobili su složeniji, privlačniji i tehnološki izazovniji od automobila s unutarnjim izgaranjem.
- C. Električni automobili su ekološki prihvatljiviji, ali treba obratiti pozornost na to da i njihova cijena bude dostupna velikomu broju ljudi.
- D. Automobilima s unutarnjim izgaranjem i električnim automobilima treba tvornički ograničiti brzinu jer velike brzine na cestama česti su uzroci prometnih nesreća.

(1 bod)

4. Pozorno pročitajte tekst.

Nakon što je pročitala lektiru, Vedrana je odlučila knjigu smjesta vratiti u knjižnicu, premda rok posudbe nije isticao. Vedrana je razmišljala: ako je knjiga meni bila prijeko potrebna, tada je sigurno prijeko potrebna i svim drugim maturantima.

Koji stupanj moralnoga razvoja prema Lawrenceu Kohlbergu karakterizira Vedranin način razmišljanja opisan u tekstu?

- A.** konvencionalan
- B.** nekonvencionalan
- C.** predkonvencionalan
- D.** postkonvencionalan

(1 bod)

5. Kako se naziva skladan i miran suživot različitih kulturnih zajednica unutar jednoga društva temeljen na međusobnome priznanju, uvažavanju i suradnji?

- A.** ekumenizam
- B.** multikulturalizam
- C.** kulturni relativizam
- D.** kulturna asimilacija

(1 bod)

6. Koji je od navedenih pojmova sastavni dio etičkoga opravdanja demokratskoga političkog poretka?

- A.** opće dobro
- B.** klasno dobro
- C.** posebno dobro
- D.** elitističko dobro

(1 bod)

7. Koje od navedenih prava pripada grupnim pravima treće generacije?

- A. pravo na rad
- B. pravo na mir
- C. pravo na udruživanje
- D. pravo na obrazovanje

(1 bod)

8. Pozorno pročitajte tekst.

Rukovoditelj poduzeća odlučio je unaprijediti radnika i dati mu bolju plaću budući da je pokazao dobre rezultate u radu te pridonio poslovnom uspjehu poduzeća, a smanjiti plaću radniku koji zbog osobnih propusta nije u cijelosti ispunio radne zadaće.

Kojim se načelom vodio rukovoditelj pri donošenju odluke u navedenoj situaciji?

- A. tolerancije
- B. pristranosti
- C. umjerenosti
- D. pravednosti

(1 bod)

9. Koji je pojam moralno komplementaran ili nadopunjujući slobodi pojedinca u zajedničkom životu?

- A. dobrobit
- B. blaženstvo
- C. odgovornost
- D. dobrohotnost

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte tekst.

Predsjednik povjerenstva za dodjelu općinskih studentskih stipendija predložio je da dobitnica stipendije bude njegova bliska rođakinja unatoč tome što ona nije zadovoljila sve propisane uvjete na javnom natječaju.

Kako se u poslovnoj etici naziva opisani postupak predsjednika povjerenstva?

- A. nepotizam
- B. etnocentrizam
- C. obrnuta diskriminacija
- D. pozitivna diskriminacija

(1 bod)

11. Što se od navedenoga prema etičkim prigovorima narušava u postupcima i projektima neograničenoga biotehnološkog uvećavanja sposobnosti čovjeka?

- A. sreća čovjeka
- B. identitet čovjeka
- C. religioznost čovjeka
- D. društvenost čovjeka

(1 bod)

12. Kako se naziva vrsta poduzetništva koje ne smjera samo prema uvećavanju profita, već se odgovorno odnosi prema potrebama društva ublažavajući društvene nejednakosti?

- A. socijalno poduzetništvo
- B. slobodno poduzetništvo
- C. neoliberalno poduzetništvo
- D. meritokratsko poduzetništvo

(1 bod)

13. Kako se naziva vrsta ljudskih potreba koje putem medija masovnoga priopćavanja stvara i promiče konzumeristička kultura?

- A. vitalne potrebe
- B. umjetne potrebe
- C. socijalne potrebe
- D. moderne potrebe

(1 bod)

14. Što je prema Aristotelovoj etici kriterij dobrog djelovanja?

- A. moralni osjećaji
- B. ostvarene koristi
- C. dobre posljedice
- D. vrline karaktera

(1 bod)

15. Koje od navedenih načela predstavlja Kantov kategorički imperativ?

- A. Djeluj tako da ostvariš najveću moguću korist najvećega broja ljudi.
- B. Djeluj tako da dobro vratiš dobrim, a zlo zlim.
- C. Djeluj tako da maksima tvoje volje u svako doba može ujedno vrijediti kao princip općega zakonodavstva.
- D. Djeluj tako da drugima činiš ono što želiš da drugi tebi učine.

(1 bod)

16. Koji od navedenih pojmova prema Johnu S. Millu predstavlja moralnu granicu individualne slobode pojedinca u modernim liberalnim demokracijama?

- A. moć drugih
- B. sloboda drugih
- C. spoznaja drugih
- D. dobročinstvo drugih

(1 bod)

17. Pozorno pročitajte iskaz.

Svaki čovjek treba uvijek voditi računa samo i isključivo o vlastitim interesima bez obzira na potrebe i interese drugih ljudi jer će samo na taj način ljudi stati na vlastite noge i prestati se oslanjati na druge.

Koje stajalište zastupa navedeni iskaz?

- A. etički egoizam
- B. etički skepticizam
- C. psihološki egoizam
- D. etički perfekcionizam

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom

(riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

18. Kako se naziva subjektivna moralna svijest kojom čovjek prosuđuje i vrednuje ispravnost ili neispravnost vlastitoga djelovanja te shodno tomu osjeća grizodušje ili ponos?

(1 bod)

19. Što je prema Aristotelu samosvrhovito, krajnje i najviše dobro za čovjeka, koje on naziva *eudaimonia*, a postiže se ljudskim kreposnim djelovanjem?

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte tekst.

Lucija je obećala da će sutradan pomoći svojoj prijateljici u pripremi za važan ispit.

U međuvremenu, njezinu je baku obuzela viroza i visoka tjelesna temperatura.

Lucijini roditelji su na službenom putu. Lucija je razapeta između želje da ispuni obećanje i pomogne prijateljici te s druge strane brigom za bolesnu baku.

Kako se u etici naziva opisana situacija u kojoj su dva, po sebi vrijedna, djelovanja međusobno suprotstavljena i ne mogu se istodobno izvršiti, nego jednomu djelovanju i vrijednosti treba dati prednost na štetu drugoga djelovanja i vrijednosti?

(1 bod)

- 21.** Kako se naziva dokument poslovnih organizacija i subjekata koji sadrži pisane etičke norme, dužnosti i očekivanja iz djelokruga profesionalne lojalnosti i poslovne etike?

(1 bod)

- 22.** Kako se naziva način djelovanja udruga civilnoga društva koje putem mirnih prosvjeda, tribina, javnih istupa, protesta i drugih inicijativa nastoje proširiti svijest o potrebi očuvanja okoliša i zaštite prirode?

(1 bod)

- 23.** Kojim se pojmom označava etički i politički ideal prestanka svih oružanih sukoba i nasilja među ljudima i narodima?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

- 24.** Ukratko objasnite dva temeljna uvjeta koja trebaju biti zadovoljena da bi se čovjeka moglo smatrati odgovornim moralnim subjektom sposobnim za moralno i etičko rasuđivanje i djelovanje.

(1 bod)

- 25.** Ukratko objasnite tvrdnju prema kojoj je kultura druga ljudska priroda.

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica